

БІДУН ВЛАДИСЛАВ, здобувач вищої освіти
 Науковий керівник – **ЗАЙКА СВІТЛАНА**, к.е.н., професор
Державний біотехнологічний університет, м. Харків
РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ОСНОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Сучасні глобальні зміни в економіці суттєво впливають на всі країни, і Україна не є винятком. У таких умовах аграрний сектор продовжує залишатися важливою складовою економіки, забезпечуючи населення продуктами харчування. При цьому сучасний стан ресурсного забезпечення аграрних підприємств України демонструє наявність суттєвих проблем, які потребують невідкладного вирішення для забезпечення конкурентоспроможності виробництва.

«Україна володіє сучасним продовольчим сектором, який здатен повністю задовольнити потреби населення в харчових продуктах і забезпечувати значний вплив на світових ринках. До початку повномасштабної війни країна була серед провідних постачальників зернових у світі, експортувала приблизно три чверті від усього виробленого зерна, тоді як внутрішнє споживання складало лише 20–25 %. Українські виробники забезпечували 10 % глобального експорту пшениці, понад 14 % кукурудзи та більше 47 % соняшникової олії, що дозволило Україні стати важливим гравцем у системі світової продовольчої безпеки» [1].

Незважаючи на труднощі, пов'язані з війною, Україна продовжує утримувати провідні позиції на міжнародних ринках зернових культур та соняшникової олії, залишаючись одним із головних постачальників сільськогосподарської продукції. «У 2023 році обсяг експорту пшениці досяг 16,1 млн. тонн, які були доставлені до 65 країн. Кукурудзи експортували 26,2 млн. тонн до 80 держав, а соняшникової олії — 5,7 млн. тонн, що надійшли до 130 країн світу» [5].

Основні ресурси, що використовуються аграрними підприємствами, включають землю, матеріальні, трудові та фінансові ресурси. Проте ресурсна база залишається незадовільною, що суттєво стримує розвиток сільськогосподарського виробництва. Серед основних проблем можна виділити низький рівень оновлення матеріально-технічної бази. Значна частина основних засобів є застарілою, а їх фізичне і моральне зношення ускладнює використання сучасних технологій [4]. У результаті аграрні підприємства стикаються з труднощами у забезпеченні ефективного виробництва, втрачаючи можливість нарощування обсягів продукції та зменшуючи свою конкурентоспроможність як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Ще однією вагомою проблемою є диспаритет цін між промисловими товарами і сільськогосподарською продукцією. Це негативно впливає на фінансовий стан аграрних підприємств, обмежуючи їх можливості у придбанні новітньої техніки та впровадженні інновацій [3]. Іншою проблемою є дефіцит інвестицій, що обмежує потенціал для розвитку галузі. Більшість аграрних

підприємств залежать від державної підтримки, яка наразі є недостатньою для вирішення нагальних проблем. Окрім того, кадровий потенціал аграрного сектору перебуває у критичному стані через низьку оплату праці та значний відтік робочої сили з сільських територій. Це призводить до нераціонального використання трудових ресурсів, що в свою чергу обмежує ефективність господарської діяльності.

Не можна залишити поза увагою й екологічні проблеми, що виникають у процесі сільськогосподарського виробництва. Нераціональне використання земельних ресурсів, нехтування агроекологічними нормами та відсутність належного обґрунтування технологій обробки землі спричиняють деградацію ґрунтів та зниження їх родючості. У поєднанні з недостатньою інфраструктурою це призводить до втрати потенціалу галузі забезпечувати продовольчу безпеку країни.

Водночас аграрний сектор України має величезний потенціал, який можна реалізувати шляхом системних реформ та впровадження інновацій. Пріоритетним завданням є модернізація технічної бази сільськогосподарських підприємств через стимулювання інвестицій, державну підтримку інноваційних програм та залучення міжнародного капіталу [2]. Іншим важливим напрямом є підвищення ефективності управління ресурсами через впровадження сучасних технологій виробництва продукції. Крім того, слід посилити роботу над кадровою політикою, забезпечуючи гідні умови праці та навчання, а також створюючи стимули для повернення молоді до сільської місцевості.

Таким чином, в сучасних умовах ефективне ресурсне забезпечення аграрних підприємств є вирішальним фактором їх конкурентоспроможності. Розв'язання актуальних проблем дозволить створити умови для сталого розвитку галузі, підвищення ефективності господарської діяльності та зміцнення позицій України на світовому аграрному ринку. Впровадження інновацій та раціональне використання ресурсів у поєднанні з державною підтримкою може стати рушійною силою для перетворення аграрного сектору на провідний чинник економічного зростання країни.

Список використаних джерел:

1. Загроза продовольчій безпеці світу / Міністерство закордонних справ України. 2023. 23 листоп. URL: <https://mfa.gov.ua/zagroza-prodovolchij-bezpeci-svitu>.
2. Заїка С.О. Теоретичні аспекти управління інвестиційно-інноваційною діяльністю аграрних підприємств. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2015. Вип. 11. С. 101-106.
3. Заїка С.О. Конкурентоспроможність та передумови інноваційного розвитку сільськогосподарських товаровиробників. *Збірник тез доповідей Шостої Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна ідентичність та тенденції глобалізації»*. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка». 2009. Частина 1. С. 203–205.
4. Мазнєв Г., Бобловський О., Красноручський О., Артеменко О., Заїка С. Адаптація інноваційних агротехнологічних рішень до умов різного забезпечення сільськогосподарських підприємств. *Техніка АПК*. 2008. № 9-10. С. 12-16.
5. На розмінованих землях України вже можна виростити 1 млн. т зерна URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/245689.html.

